

podpiramo ta predlog, da se pa vresniči, treba, da nabiratelj družbinah udov ljudem primerno razjasnujejo blagi in vredni namen, kar naj jim bo živo na srcu. Gotovo pa je Slovencem sveta dolžnost, da varujemo in slavimo spomin Janežičev! Zato smo koj v začetku imeli namen, ki ga razglajamo tu: Naj blagovolijo častiti rodoljubi vseh slovenskih strani zlagati, da se ranjkemu pisatelju postavi primeren spominek! Doneske bo prejelo in razglajalo „Besednikovo vredništvo“ v Celovcu. Prosim, da tudi drugi slovenski časniki razglasijo ta poziv. Slovence sploh pa prosimo, da z dobro voljo pospešijo dobro in blago reč! „Besed.“

Črtica iz potovanja po Dolenskem.

Potovaje po premilej našej domovini, sem videl mnogo lepih krajev, prijaznih vasic, veličastnih cerkvá, živel med mnogimi družinami, čul njihove govore, videl navade naroda itd.; al iz srca moram pripoznati, da se mi ni noben kraj tako dopadel, posebno kar se tiče izobraženja in priljudnosti, kot ravno Dolensko. Kako radostno bije srce potniku, ko čuje prijazne pozdrave prostega ljudstva, ko čuje čisto slovensko govoriti.

Res odlikujejo se Dolenci pred svojimi sobraty sè skoraj nepopačenim govorom in neko posebno vljudnostjo.

Ne vidijo se sicer po Dolenskem romantične planine, v nebo kipeči velikani z belo detimi glavami; zastonj se ozira oko po krasnih ravninah, prijaznih livadah, a vendar brez vsega tega mora se Dolensko vsacemu izobraženemu tujcu priljubiti.

Povsod pozdravljajo potnika zelene vinske gorice, kratkočasi ga s holma v holm vijoča se pot, pozdravljajo ga hladni logi, ki ga senčijo ter mu brišejo potne srage z zagorelega obraza.

Globoko ginejo potnika premile narodne pesmi, ki odmevajo z vinskih goric po dolih v poznej noči, zlasti ako ga pozdravljajo ponočni ognji, ki plamenijo po vinogradih ter mu čarobno obsevajo stezo po temnem logu. Vže od daleč vabi sleherni preradodarna roka potnika, sprazniti kupico domače presladke kapljice.

Omenim naj memo družega samo cerkveno petje v farnej cerkvi v Trebnem, ki je živa priča marljivosti prevrlega učitelja in izvrstnega rodoljuba gosp. Arko-ta. Kaki sladki občutljeji obdajajo srce slehernega Slovenca, ko čuje preblago slovensko sestrico svojo pevati premilo pesem, ne morem primerno opisati. Taki občutki so navdajali mene, ko sem čul izvrstno trebniško pevko, ki je pevala tako milo, tako čisto in simpatično; zraven pa tudi v pravem cerkvenem duhu, da se redkoma čuje tako petje na deželi. — Pripoznati moram, da še nikdar nisem poslušal nobene sloveče „primadone“ s tako ginljivostjo in tako pazljivo, kot prosto domorodkinjo, ki zasluži javno pohvalo pred slovenskim svetom. Med prostim ljudstvom se nahajajo naravni zakladi še čisti, nepopačeni; oni razodevajo javno sočutje in blaga srca svojega naroda. Ravno mi Slovenci, akoravno zaničevani, se lahko ponašamo sè svojimi narodnimi pesmami pred celim svetom. Pridejo naj le ponosni Nemci, ki nas imenujejo „barbare“, med prosti narod, naj slušajo, kaj on misli, kaj on čuti, in pripoznati morajo s preslavnim pesnikom svojim, da so gola resnica njegove prelepe besede:

„Tam ostani, kjer pojó,
Hudobni pesem nimajo.“

Poženčan.

Vrtec lepoznavski.

Visoka pesem.

Zložil Jovan Vesel-Koseski.

(Dalje.)

II.

Ki v nebesih si.

Razprostrel si svojim delam časnim,
Kterih ni prezreti svetu moč —
Tvojih dik in večne slave glasnim —
Višnjev krog, zvezdiša poln obroč.
Luči tma! — kter angel jih prešteje,
Ki ga um doseže zadne tek?
Kdo spozná, dokod, odklej so meje,
Bitja čas primeri kdo jim nek?

Iz deljav nezmerne te visosti
Pride dež in blagor plodnih ros,
Dajo svit nam sonca žarki prosti,
Hleba slad, jedil dostojni kos;
Pa zavrè i grom iz te višave,
Šine blisk, strupene kače kip,
Lopi tresk na greha krive glave,
Hipna smert njegov je rahli tip.

Tam slovè po veri naši dečni,
Kteri so vtelesenja le všeč,
Tvojiga ravnanja domi večni,
Tvoj prestol, izvir, dozorje sreč.
Tam je mir, ki duša si želí ga,
Tam je raj in bitja pristni cvet,
Krona tam zaslug, prevena briga
Vsakimu, za blagor ki je vnet.

Tam si ti, milote poln daritelj,
Ki speljá po lastni volji vse,
Stvarnik nam, podpora in učitelj,
Bič le tem, ki dobrimu se vprè.
Kraji tam so sladniga pokoja,
Kih zastonj pod soncam íše duh,
Tam je raj, nar višji slava tvoja,
Sverha tam posvetno praznih muh.

Njega dni, ko mrak so bile glave,
Človek top ni pota našel sam,
Jasnul si osebno tmin gošave,
Kazal mu naprej, — in kdaj in kam.
Pervi par je čul te govoriti,
Noeta si v brod otel potem,
Abraham je slišal kaj htje biti,
Kot pred njim očaj Metuzalem.

Jakobu pokazal je nasproti
Pot visok se v nebo polzno sterm,
Mozeta poklical je v samoti
V prid ljudem nakrat goreči germ.
Davida od čede je peljalo
Tvoje clo na tron previdenje,
Drugim je v podobah mero dalo,
Svetu v kljub doseglo pično vse.

Kar prižgal pa Kristus je svetila,
Jasen je, dorašen umu svet,
Čudežev posamnih zdaj ni sila,
Uk njegov med čuda sam je štet.
Tehtnico le sučeš ti nad nami,
Strogo vsak presodiš berzni čin,
Tak zavor si himbam in omami,
Naših del do sodbe živ spomin.